

ESRA UYSAL

**ANONİM ORTAKLIKLARDA
İMTİYAZLI PAYLAR**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm

TANIM, TARİHİ GELİŞİM VE ÖZELLİKLER

§.1. ANONİM ORTAKLIKLARDA PAY KAVRAMI VE PAY ÇEŞİTLERİ	5
I. PAY KAVRAMI	5
A. Payın Çeşitli Anlamları	6
1. Esas Sermayenin Bir Parçası Olarak Pay	6
2. Pay Sahipliği Mevkii Olarak Pay	8
3. Hakların ve Borçların Kaynağı Olarak Pay	10
4. Pay Senedi Anlamında Pay	10
II. PAY ÇEŞİTLERİ	12
A. Nakit Karşılığı Pay	12
B. Ayın Karşılığı Pay	12
C. Oy Hakkı Bulunan Pay	13
D. İtibari Değerli Pay / İtibari Değerden Yoksun Pay	14

E. Özvarlıktan Kaynaklanan (Bedelsiz/Gratis) Pay.....	15
F. Aslen İktisap Edilen Pay / Devren İktisap Edilen Pay.....	15
G. İmtiyazlı Pay / Adi Pay.....	15
§.2. İMTİYAZLI PAYLARIN TARİHİ GELİŞİMİ.....	16
§.3. İMTİYAZLI PAYLARIN TANIMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ.....	20
I. İMTİYAZ KAVRAMI.....	20
A. Terminoloji.....	20
B. İmtiyazlı Payların Tanımı.....	23
II. İMTİYAZLI PAYLARIN HUKUKİ NİTELİĞİ	27
A. İmtiyazlı Paylar ve Müktesep Haklar.....	27
1. Eski Ticaret Kanunundaki Durum.....	27
a. Anonim Ortaklıkta Müktesep Hak Kavramı.....	27
2. Yeni Ticaret Kanunundaki Durum.....	31
3. İmtiyazlı Pay İhracı ve Müktesep Hakların Sınırlandırılması	34
B. İmtiyazlı Paylar ve Eşit İşlem İlkesi	36
1. Anayasa'da Düzenlenen Eşitlik İlkesi Karşısında İmtiyazlı Pay.....	36
2. Anonim Ortaklıklardaki Eşit İşlem İlkesi Karşısında İmtiyazlı Paylar.....	37
III. İMTİYAZLI PAYLARIN ÇIKARILMASINDA İLKELER	41
A. İmtiyazın Esas Sözleşmede Açıkça Öngörülmesi Zorunluluğu	41
B. İmtiyazın Belirli Olması İlkesi.....	43
C. İmtiyazın Bir Üstün Hak Olarak Tanınması.....	47
D. İmtiyazın Paya Tanınması	49
1. Kural : İmtiyazın Paya Tanınması	49
2. İstisna :Grup İmtiyazı (TTK m. 360).....	52
E. Üstünlüğün Kanundan ya da Esas Sözleşmeden Kaynaklanan Bir Pay Sahipliği Hakkına İlişkin Olması	59
1. Kanunda Yer Alan Pay Sahipliği Haklarında İmtiyaz.....	59
2. Kanunda Yer Almayan Yeni Bir Pay Sahipliği Hakkı.....	61
F. İmtiyazın Tescil ve İlanı	66

G. İmtiyazın Yasaklandığı Haller (TTK m.478/4).....	66

İkinci Bölüm

İMTİYAZLI PAY ÇEŞİTLERİ

§.1. KANUNDA SAYILAN İMTİYAZLI PAYLAR.....	71
I. KÂR PAYINDA İMTİYAZLI PAYLAR.....	71
A. GENEL OLARAK ORTAKLARIN KÂR PAYI HAKKI.....	71
B. KÂR PAYINDA İMTİYAZ TANIMA YÖNTEMLERİ.....	75
1. Kârdan Öncelikli Yararlanma Hakkı.....	76
2. Kârdan Daha Büyük Oranda Yararlanma Hakkı.....	78
3. Kârdan Birikir Şekilde Yararlanma Hakkı.....	79
II. TASFİYE PAYINDA İMTİYAZLI PAY.....	80
A. TASFİYE PAYI HAKKI VE YARARLANMA ŞARTLARI.....	80
B. TASFİYE PAYINDA İMTİYAZ TANIMA YÖNTEMLERİ.....	83
III. OY HAKKINDA İMTİYAZLI PAY.....	84
A. GENEL OLARAK OY HAKKINDA İMTİYAZ VE TANINMA SEBEPLERİ.....	84
B. OY HAKKINDA İMTİYAZ TANINMASININ ŞARTLARI.....	87
C. OY HAKKINDA İMTİYAZ TANIMA YÖNTEMİ.....	89
1. Oy Hakkında İmtiyaz Tanınabilmesi İçin Eşit İtibari Değerdeki Paylara Farklı Sayıda Oy Hakkı Verilmesi Zorunluluğu.....	89
D. OY HAKKINDA İMTİYAZIN SINIRLARI VE ETKİSİZ OLDUĞU HALLER.....	94
1. Bir Paya En Çok 15 Oy Hakkı Tanınabileceği Kuralı (İmtiyazın Sınırı).....	94
2. Kanunda Öngörülen İmtiyazın Etkisiz Olduğu Haller.....	99
3. Kanunda Düzenlenmeyen İmtiyazın Etkisiz Olduğu Hal.....	101
E. YÜRÜRLÜK KANUNU GEREĞİ OY HAKKINDA İMTİYAZLARIN UYGULANMASI.....	102

F.	SERMAYE PİYASASI KANUNU ÇERÇEVESİNDE OY HAKKINDA İMTİYAZLI PAYLAR.....	104
IV.	YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKINDA İMTİYAZLI PAY.....	106
A.	GENEL OLARAK.....	106
B.	İSVİÇRE VE TÜRK HUKUKUNDA YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKI	109
C.	YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKINDA İMTİYAZ TANINACAK GRUPLAR	113
1.	Belirli Pay Grupları.....	113
2.	Özellik ve Nitelikleriyle Belirli Bir Grup Oluşturan Pay Sahipleri.....	114
3.	Azlık.....	117
D.	YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKINDA İMTİYAZ TANIMA YÖNTEMLERİ	118
1.	Yönetim Kuruluna Aday Önerme Hakkı.....	118
2.	Yönetim Kurulu Üyelerinin TTK m.360'da Belirlenen Gruplardan Seçilmesi	123
3.	Temsil Edilme Hakkının Korunması ve TTK m.360 Hükmüne Aykırılığın Sonuçları.....	124
E.	6103 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKI.....	128
F.	SERMAYE PİYASASI KANUNU ÇERÇEVESİNDE YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKI.....	129
V.	RÜÇHAN HAKLARINDA İMTİYAZLI PAYLAR.....	131
§.2.	KANUNDA SAYILMAYAN İMTİYAZLI PAYLAR.....	135

Üçüncü Bölüm
İMTİYAZLARIN KORUNMASI, İMTİYAZI
İHLAL EDEN ESAS SÖZLEŞME
DEĞİŞİKLİKLERİ VE İMTİYAZLI PAY
SAHIPLERİ ÖZEL KURULU

§.1. İMTİYAZLI PAYLARIN KORUNMASI VE ŞARTLARI	139
I. GENEL OLARAK.....	139
II. İMTİYAZLI PAYIN KORUNMA ŞARTLARI	141
A. İmtiyazlı Payın Varlığı.....	141
1. İmtiyaz Kavramı	141
2. İmtiyazın Paya Tanınması.....	142
B. İmtiyazı İhlal Eden Esas Sözleşme Değişikliği.....	142
1. İhlal Kavramı.....	142
2. Esas Sözleşme Değişikliği.....	146
C. Özel Korumanın Yalnız İmtiyaza İlişkin Olması.....	148
§.2. İMTİYAZI İHLAL EDEN ESAS SÖZLEŞME	
DEĞİŞİKLİK HALLERİ	149
I. Esas Sermaye Artırımı.....	149
II. Esas Sermayenin Azaltılması.....	156
III. Anonim Şirketlerde Birleşme	159
A. Birleşmenin Tanımı ve Niteliği	159
B. Anonim Şirket Birleşmelerinde Ortaklık Payı ve Ortaklık Haklarının Korunması.....	161
C. Anonim Şirket Birleşmelerinde İmtiyazlı Payların Durumu .	164
D. İmtiyazlı Pay Çıkarılmasına İlişkin Hükmün Genel Kurul Tarafından Onaylanması ve Nisaplar.....	166
E. Birleşme Sonucu Devralan Şirkette İmtiyazlı Payların Oluşturulmasında İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu'nun Önemi (TTK m.140/4).....	170
IV. Anonim Şirketlerde Bölünme ve İmtiyazlı Paylar.....	173
V. Anonim Şirketlerde Tür Değiştirme ve İmtiyazlı Paylar	176
VI. Ortaklığın Tabiiyetinin ve İşletme Konusunun Değiştirilmesi...	177

VII. Ortaklığın Sona Ermesine veya Devam Etmesine Karar Verilmesi	178
VIII. İntifa Senetlerinin Çıkarılması.....	179
IX. Yeni İmtiyazlı Pay İhracına veya Mevcut İmtiyazların Kısıtlanması veya Kaldırılmasına Karar Verilmesi	180
§.3. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU	181
I. KURULUN AMACI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	181
A. Kurulun Amacı.....	181
B. Kurulun Hukuki Niteliği	182
II. KURULUN TOPLANMA NEDENLERİ	184
A. İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Haklarının İhlal Edilmesi	184
B. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulun Onayına Tabi Kararın Olması.....	186
1. Esas Sözleşme Değişikliğine Dair Genel Kurul Kararları.....	186
a. Genel Kurulun Yönetim Kuruluna Sermayenin Artırılması Konusunda Yetki Vermesi Kararı.....	188
b. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Sermaye Artırılmasına İlişkin Yönetim Kurulu Kararı.....	191
III. KURUL KARARINA GEREK OLMAYAN HALLER.....	192
A. Esas Sözleşme Değişikliğinin Zorunlu Olması.....	192
B. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Onayından Esas Sözleşmede Vazgeçilmesi Sorunu	193
C. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu'nun İhlal Gerçekleşmeden Genel Kurula Onay Vermesinin Geçerliliği Sorunu	194
D. İmtiyazlı Pay Sahipleri Tarafından TTK m.454/3'de Öngörülen Nisaplar Sağlanarak Genel Kurul Toplantısında Genel Kurul Kararının Onaylanması.....	194
E. Bir Pay Sahibinin Belli Grup Oluşturan İmtiyazlı Paylara Tek Başına Sahip Olması.....	195
IV. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULUNUN TOPLANMASI	195
A. Toplantıya Çağrı	195

1. Toplantıya Çağrı Yapmaya Yetkili Olanlar	196
2. Çağrının Şekli.....	200
B. Elektronik Ortamda Toplantı	201
V. Toplantı Yetersayısı	202
VI. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULUNUN KARAR ALMASI	205
A. Toplantıya Katılacak Olanlar	205
B. Karar Yeter Sayısı	206
C. Bakanlık Temsilcisinin Bulundurulması Zorunluluğu	206
§.4. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU KARARLARININ GENEL KURUL KARARLARINA ETKİSİ, İPTALİ VE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	207
I. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU KARARLARININ HUKUKİ ETKİSİ.....	207
II. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURUL KARARLARININ İPTALİ VE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	210
A. TTK M.454/7 Çerçevesinde İptal Davası.....	210
1. Genel Değerlendirme.....	210
2. Dava Sebebi	212
3. Husumet.....	214
4. Süre.....	214
5. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	215
B. Genel Hükümler Uyarınca İPSÖK Kararlarının İptali	215
C. İptal Kararlarının Etkisi	217
D. Yokluk	218
E. Butlan.....	220
F. Yoklukla Butlan Arasındaki Farklar	221
SONUÇ	223
BİBLİYOGRAFYA.....	231